

ఆమెకళ్ళలోని తేజస్సు నాఘాటోలోకి ఎలావచ్చింది

“మొదటిమాటు రాజ్యాన్ని చూడటంతోనే కిశోర్ హృదయంలో చల్లనంకలిగింది... రాజ్యంలో అందంలేదు. ఆమెవి విశాలమైన కళ్ళకావు. చప్పున ఆకర్షించే కోరికలున్నా కూడా లేదు. ఆ శరీరంలో గొప్ప అవయవాల సౌష్ఠ్యంకూడాలేదు. ఆమె ఆచిన్నని రొమ్ము కూడా యితరులని బాహోటంగా ఆకర్షించదు. కాని ఆమె తలవెంట్రుకలుమాత్రం చిన్ని కెరటాలు కడిగిన సముద్రపు నున్నని యిసుకకి మల్లె నొక్కలు నొక్కలు పడివుంటాయి. ఆమె ముఖాన్ని యేదో పూజ్యమైన పవిత్రత, శాంతత ఆవరించి వుంటాయి. ఆమె చిరునవ్వు నవ్వింట్లో ఆమె నున్నని వెన్నెల చెంపల్లో సన్ననిగుంటలు పడతాయి. కిశోర్ ఆచల్లని చూపులతోసమే, ఆ వెన్నెల గుంటలతోసమే నిరంతరం తాపత్రయపడేవాడు.”

క

‘రా! లోపలికి రా.’

కిశోర్ హృదయమంతా ఆమూడు మాటలతోసమే పరితపించేది. అగాధమైన శూన్యాన్ని అప్రయత్నంగా దూసుకుపోతోన్న గుండుకుమల్లె ఆచూటలు సూటిగా ఆతని గుండెలకి తగిలేవి. ఆమాటల్లో ఏదో కలకాలం అవగాహనకాని వోమహత్తరశక్తి యిమిడుందనిపించేది. తన హృదయకుహరాల్ని విప్పి ఆస్థాయంగా సుస్వగతమిస్తోన్న ఆవ్యక్తి అతని దృష్టిపథంలో నిరంతరం నివసించేది. ఆమూడుమాటలతోసమే ఆతని బ్రతుకంతా ఆమాటల్లోసహ ఆతనికి ఆకళ్ళు జ్ఞాపక మొచ్చేవి. ఆకళ్ళలోని ఆ ఆజ్ఞ — ఆచల్లనితనం — అబ్బా! అవన్ని యెప్పుడూ ఆతనికి మరువుకురావు. అతని జీవితంలోని మంట ఆమె వొక్కచూపుతో నిర్మూలమైపోయేది. ఆకళ్ళలోని ఆచల్లనితనం అతని జీవితాన్నంతా తారుమారుచేసింది. ఆ జీవితంలోని ఆ యెడతెగని ప్రయత్నం, ఆహృదయంలోని ఆతపన అవన్నీ లాగేసింది ఆ రెండుకళ్ళే.

కిశోర్ బి.ఏ. చదువుతుండగా వోమాటు గాజ్య మింటికెళ్ళాడు. రాజ్యం కిశోర్ మేనమామ రెండోభార్య. ఆతను చదువుకోసం కలకత్తా కెళ్ళిన కొద్దిరోజులకే ఆతని మేనమామకి పెళ్ళైంది. పరిక్షలు దగ్గరపడుతోండటంవల్ల అతను పెళ్ళికి వెళ్ళలేక పోయాడు. పెళ్ళైన రెండునెలలకే అతను ప్లేగు వల్ల చనిపోయిన వార్తకూడా తెలిసింది. పరిక్షలు మరీ దగ్గరపడుతుండటంవల్ల అప్పుడు కూడా కిశోర్ మేనమామ ఆఖరుచూపుల కోసం వెళ్ళలేక పోయాడు. భర్త కాలం చేయడంతోనే రాజ్యాన్ని కలకత్తా తల్లి గారింటికి తీసికెళ్ళారు. దీనివల్ల కిశోర్ కి ఎప్పుడూ రాజ్యాన్ని చూడటం తటస్థించగా, కాని సూర్యం అతనిమిత్రుడు తనబంధువు లెవరింటికో వోమాటు కిశోర్ ని తీసికెళ్ళాడు. తరవాత తెలిసింది అది సూర్యంసినతండ్రి యిల్లని. రాజ్యం తనసినతండ్రికూతురని ఏదో సంధర్భంలో సూర్యమే చెప్పాడు కిశోర్ కి. అతను బి.ఏ. చదువుతోండగా మొదటిసారి వాళ్ళతో పరిచయంకలిగింది. వాళ్ళు కిశోర్ ని చాలా ఆదరించారు. రెండుమాడుసార్లు తప్పని

సరిగా సూర్యంతో కలిసి వాళ్ళింటికి వెళ్ళడం వల్ల రాజ్యం తన మేనమామభార్యని తెలిసి పోయింది కిశోర్ కి.

మొదటిమాటు రాజ్యాన్ని చూడటంతో టే కిశోర్ హృదయంలో చలనం కలిగింది. అతనికి అర్థంకాని ఆవేదనేనో ఆతని జీవితం లో ప్రవేశించింది. అచల్లని చూపులు అతనికి తెలియకండానే ఆతనిదృష్టిపథంలో నిరంతర మూ నివసించడం మొదలెట్టాయి. తరచుగా ఆతను ఆయింటికి వెళ్ళడానికి అలవాటు పడ్డాడు. రామబ్రహ్మం-రాజ్యంతండ్రి-అట్టెఇంట్లో వుండేవాడుకాడు. ఆతని కెప్పుడూ యింటి గొడవే పట్టదు. ఇంట్లో యింకో ఆడదిక్కు లేకపోవడంవల్ల ఇంటిభారమంతా రాజ్యం పైన పడింది. పాపం రాజ్యం చిన్నపిల్ల అయినా తనకర్తవ్యాన్ని శాంతంగా నిర్వహించేది.

రాజ్యంలో అందంలేదు. ఆమెవి విశాల మైన కళ్ళుకావు. చప్పున ఆకర్షించే కోల ముక్కుకూడాలేదు. ఆశేరీరంలో గొప్ప అవయవాలసౌష్ఠ్యవంకూడాలేదు. ఆమె ఆచిన్ననిరొమ్ముకూడా యితరులని బాహుటంగా ఆకర్షించదు. కాని ఆమె తలవెంట్రుకలు సూత్రం చిన్నికెరటాలు కడిగిన సముద్రపు నున్ననియసుకకి మల్లె నొక్కులునొక్కులు పడివుంటాయి. ఆమె యుఖాన్ని యేదో పూజ్యమైన పవిత్రత, శాంతత ఆవరించి వుంటాయి. ఆమె చిరునవ్వు వచ్చినప్పుడల్లా ఆమెనున్నని వెన్నెలచెంపల్లో నన్ననిగుంటలు పడతాయి. కిశోర్ అచల్లనిచూపులకోసమే, ఆవెన్నెల గుంటలకోసమే నిరంతరం తాపత్రయపడేవాడు.

౩

‘రా! లోపలికి రా.’

ఈమాటలే రోజూ యింటిముందరి పొగడ చెట్టు కమ్మనిసౌరభాలతో ఉయ్యాలిల్లూగుతూ కిశోర్ కి స్వాగతమిచ్చేది.

వొనాటి సాయంత్రం కిశోర్ రామబ్రహ్మం యింటికెళ్లాడు. రామబ్రహ్మం యింట్లోలేడు. నన్నని మడిబట్ట చుట్టుకు రాజ్యం వొంట చేస్తోవుంది. రవిక వేసుకోకపోవడంవల్ల ఆ గుండ్రని న్ధనాలు ఆవిశాలవక్షుంలో స్వేచ్ఛగా విహరిస్తోన్నాయి. వాటి చలనంవల్ల పైబట్ట అమాంతంగా కదిలిపోతోంది. కిశోర్ దృష్టికూడా అటువేపే ఆనింది. రోజుల తరబడి బలవంతంగా హృదయవేటికలో అణచుకున్న భావాలన్నీ ఒక్కొక్కటిగా రెక్కలు కట్టుకు లేచాయి.

‘కానిన్నీ మంచిసీళ్ళు.’

గ్లాసు, చెంబూ తీసుకువలసంగా ముందుకు సాగుతోన్న ఆ ఆనందయువ్వసూ పాన్నిచూచి కిశోర్ గుండలు దడదడ కొట్టుకోవడం మొదలెట్టాయి. మిసమిసలాడు తోన్న ఆ నిండుయవ్వనం సమీపిస్తోన్నకొద్దీ ఆతనితల తిరిగిపోయింది. మేఘావృతమైన ఆ జీవితంలో మెరుపుకుమల్లె ప్రవేశించిన ఆతేజస్వినికోసం ఆతనిహృదయం తరతరాలాడటం మొదలెట్టింది. ఏమైతేనేం—ఆ ఆమ్మాయే అతనికి కావలిసింది—ఆమెతోడిదే ఆతని లోకం—యెన్నడన్నా దయధలచి అనుగ్రహిస్తుందేమోననే ఆతను జీనచ్ఛవానికి మల్లెనేడు బ్రతికిఉండడం.

ఆమె అతన్ని సమీపించి, తాను మడిబోవున్నాననేస్థితి మరిచి నీళ్ళతో తొలికాడు

తోన్న గ్లాసును అందించపోయింది. ఆతనికి జీవనపు మాధుర్యపు నిగ్గునంతా బంగారు పాత్రలోపోసి అందిస్తోన్నట్టనిపించింది. కిశోర్ వొణికిపోతున్న తన హస్తాన్ని గ్లాసువేపుకు సాగించాడు. అతనికి తెలియకండా ఆచెయ్యి ఆమె మృదుమధురహస్తాన్ని గట్టిగా నొక్కిపట్టుకుంది. ఆతని గండరగోళమంతా ఆమెకి విశేషంగా అర్థమైంది.

మెల్లగా ముగ్ధాన్ని పైకెత్తి ఆ చల్లని దృక్పూర్ణి అతనిపైని వొమారు సారించింది. ఆచూపుల్లోంచి వొమచూ త్తరశక్తి బయల్దేరి కిశోర్ కళ్ళకుండా ఆతని శరీరమందు ప్రవేశించి, వొక్కమారు గట్టిగా ఆతనిశరీరాన్నంతా వొక్కపూపు పూపేశింది. పాడుకలగని మేల్తాంచిన రోగికిమల్లె, స్త్రీకన్నా గొప్పగా ఆక్రందనంచేస్తూ అట్లానే ఆమె పాదాలమీద తెప్పరిల్లి పడిపోయాడు.

X

కిశోర్ జీవితమందు ఏనాచొక గొప్పచూర్పు కలిగింది. జీవితంలోనిపుత్సాహం యెండకాలపు నీడకు మల్లె తరలిపోతోందని ఆతని క్షూడా అవగాహన అయింది. కారణంకోసం పరిపరివిధాలా ఆలోచించాడు. యెందుకోసమో జీవితంలో నైరాస్యం, నిస్పృహ కలిగింది. భౌతికప్రపంచపు ప్రతివస్తువపై అసహనభావమూ, రోత కలుగుతోంది. శరీరం అసహ్యపు మాంసంముద్దని; అది కామ, క్రోధ, మద, మత్సరాలకి పునికిపట్టని యిల్లాంటివే యేవేవో పిచ్చిభావాలన్నీ ఆతని మస్తిష్కమందు రేకెత్తుతోన్నాయి. ఈమట్టప్రపంచాన్నంతా వొదిలి యెక్కడికో, యే నిర్మానుష్యమైన ప్రశాంతస్థలానికో, వెళ్ళిపోవాలని పించేది ఆతని ప్రాణానికి.

అబ్బా! రెండుసంవత్సరాలక్రితం ఆతనెట్లా కాలంగడిపేవాడని! అబ్బా—ఎన్నిపుస్తకాలు చదివేవాడని! పగలనకా, రాత్రనకా యెప్పుడూ చదువుతోనే వుండేవాడు. చదువరి తనవ్యక్తిత్వాన్నంతా అమూల్యగ్రంథాలను లీనంచేసి మిగిలిన అస్తిత్వాన్ని ఆగ్రంథాలందలి ఏపాత్రయందన్నా లీనంచేసి తన్నయత్వం పొందడం యెంత సుఖప్రదాయకం! ఆరోజుల్లో ఆతని హృదయవీణయొక్క తంతులు ప్రతిచిన్నమీటుకి యెట్లా ఆప్యాయంగా ఘోషించేవని. ప్రతిచిన్నవిషయం, శాశ్వతంగా చెరపడానికి వీలులేకండా చిత్రించుకుపోయేది ఆతనిహృదయకుహరమందు. అబ్బా! ఆరోజుల్లో యెన్నెన్ని ప్రేమగీతికలల్లాడని. యెన్నెన్ని ప్రేమకథలు రాశాడని. ఆరోజుల్లో అతనికీర్తి సలుగడల యెంతని మారు మ్రోగింది. ఆధునికకవులందరూ ఆతన్ని కవిత్వానికి ఆదర్శంగా పెట్టుకొని యెంతెంత కీర్తిం చారని. అబ్బా! ఆరోజులన్నీ మఱుమూయ మైపోయాయి. ఆరోజులందు ఆతన్ని దేవేంద్రసింహాసనాన్ని అశిష్టింపజేసిన కవిత్యం ఈ రోజులందు ఒక్క స్త్రీహృదయఫలకమందు ఆతనిపట్ల వున్నతధక్తిని, ప్రేమచూ వెలిగించలేక పోయింది.

అబ్బా!—కాలమహిమ

పు

కిశోర్ జీవితం దుర్భరమైపోయింది.

‘రా! లోపలికి రా’ అన్నమాట లెప్పుడూ ఆతనిచెవులందు గింగురుమనడం మొదలెట్టాయి. జీవితమందు ఆశ, పుత్సాహమూ అన్నీ నశించిపోయాయి. బ్రతుకంతా వొక యెడతెగని బాటలా, అగధమైక ఎడారిలా కనపడటం మొదలెట్టింది.

వొహనాడు కిశోర్ యేమీతోచక పోనడంవల్ల తిన్నగా సినిమాహాటుకు బయల్దేరాడు. ఫిలిం మొదలయ్యేందుకు అట్టే వ్యవధి కూడా లేదు. హాటుపద్ద బొమ్మలుచూస్తాండగా రాజ్యం, ఆమెతండ్రి కనపడ్డారు. ఫిలిం చూచేందుకు వెతుకున్నారని తెలిసింది. చప్పున బుక్కింగు ఆఫీసు దగ్గరికెళ్ళి రామబ్రహ్మన్ని ఆఫీ కిశోర్ మూడు సోఫాటిక్కట్లు కొన్నాడు, క్లిటికీగోంచి గిరవాటువేసిన టిక్కట్లని అందుకొని మేడమీదికి వెతుకుండగా ఫిలిం మొదలైంది.

హాల్లో అంతా చీకటిగావుంది. చేతితో తడుముకొంటూవెళ్ళి వాసోఫాలో రాజ్యం, అతనూ కూర్చున్నారు. చాటులేకపోవడంవల్ల రాజ్యంతండ్రి వెనకాల యింకోహా సోఫాలో కూచున్నాడు. సుస్వాగతమన్నట్లు సోఫాస్పృంగులు కిరకిరలాడాయి.

ఫిలింపేరు 'పెయింట్ షీట్.' గ్రేటా గార్బీ కథానాయిక. కథ చాలా బాగావుంది. కథేకాదు, డైరెక్షన్, ఫోటోగ్రఫీ యింకా మిగిలినవన్నీ కూడా బాగానేవున్నాయి. గార్బీ నటన, లస్టిక్ యాక్టింగు, ఆ కళ్ళ తిప్పలూ- ప్రేక్షకులందరిలో గొప్పవుద్రేకాన్ని రేకెత్తించింది. పిలిచి స్నేహించేసుకునే ఆపెడిమెలు, ఆకోరచూపులు, ఆడద్రేక పూరితమైన డ్రియలుల సంభాషణ కిశోర్ని కూడా నొక్కఘంపు ఘంపేశాయి. ఆవంళ్ళు తెలియని దూకుడులో అతను తన సమస్తాన్ని మరిచి రాజ్యాన్ని ఆజానుబాహువులందు బంధించి ఆమె వెచ్చనిపెదిఘన్నీ తన వాణుకు తోన్న పెదిమల్లో గట్టిగా, పూపిరి శైమలకండా వొత్తాడు. భీషణమోహప్రజ్వలితములైన ఆరెండు నిమిషాలు రాజ్యం తెప్పరిల్లిపోయింది. ఆ ఆనందఘయక్షణిక సుషుప్తి

నుంచి ఆఘోషపాటున మేల్కొనిన సూటిగా ఆతని కళ్ళల్లోకి చూచింది. ఆమె తీవ్రదృక్పథాలు మోహపారవశ్యాన్ని మేళవించేందుకు ఉవ్విళ్ళూరుతోన్న కిశోర్ హృదయాన్ని వొక్కమారు కలిచివేశాయి. అబ్బా! ఆ చూపులందు యెదో వొహఅద్భుతశక్తి యిమిడుంది. నిమేష కాలమైనా కిశోర్ ఆమెకళ్ళల్లోకి ఏకాగ్రంగా చూడలేకపోయాడు. ఆ కళ్ళల్లోంచి విద్యుల్లతలు బయటపడి సూటిగా కిశోర్ కళ్ళలోకి ఆమనకచీకటిని దూసుకొంటో వెళ్ళాయి. కళ్ళు తిరిగిపోయినాయి. తలక్రిందికి జారింది.

చ

రెండు నెల్లు గడిచాయి.

వొహనాడు కిశోర్ తన గదిలో బల్లముందు కూచుని అవసరమైన కాగితాలేవో చూచుకొంటోండగా రాజ్యం అవసానకాలం లోవుందని రామబ్రంహ్మాంగారి నొకలొచ్చి చెప్పాడు. జబ్బునంగ్రతడిగితే నిమోనియా అని చెప్పాడు. కిశోర్ ఏమీ ఆలోచించకుండా చప్పున కోటేసుకొని మెకానికల్ గా బయల్దేరాడు. ఎక్కడికెవ్వరున్నావో అతనికే తెలియదు. కాళ్ళుచూత్రం ముందుకు సాగుతోన్నాయి. యెట్లనోటాంగా అద్దెకు కుదుర్చుకొని 'టాంగావాలా'కి రాజ్యం యింటిపత్తా చెప్పాడు. గుట్టం అతివేగంగా పరుగెత్తుతున్నా బండిమెల్లగా అడుగులో అడుగేసుకొంటో వెతుతోన్నట్టనిపించింది కిశోర్ కి. చివరకి భగీరథ ప్రయత్నంవల్ల యిల్లుచేరుకుని రాజ్యంపడుకున్న గదిగుమ్మంలోకి ప్రవేశించాను.

'రా! లోపలికి రా'

అబ్బా! మళ్ళీ ఆశూన్యనికుంజంలోని సుస్వాగతమే!

తడబడుతోన్న కాళ్ళతో లోపల ప్రవేశించి వొళ్ళు తెలియని దూకుడుతో రోగి మంచాన్ని సమీపించి ఆమెమరణశయ్యలో జేర్లగల పడ్డాడు.

రోగి మెల్లగా కళ్ళువిప్పింది.

ఆనందం—కిశోర్ కి ప్రపంచమంతా పరమానందమయంగా తోచింది. తనరాజ్యం తనకోసం మళ్ళీవోహమాటు కళ్ళువిప్పింది. వొళ్ళు తెలియని ఆనందం—అట్లానే అమాంతం రోగిపైకి వారికి ఆకళ్ళని, ఆచెంపల్ని, ఆచెంపలలో నన్నని గుంటల్ని యితరులు గమనిస్తోన్నారనికూడా లెళ్ళిచేయకుండా ముద్దెట్టుకున్నాడు. ఆనెచ్చనిపూపిరికి రోగి మళ్ళీ వోహమాటు కళ్ళువిప్పింది. నిశ్చలంగా; సూటిగా రాజ్యం ఆఖరుసారి కిశోర్ కళ్ళలోకి చూచింది. కిశోర్ కళ్ళు ఆకళ్ళలోని తీవ్రతని ఓర్చలేక చెమ్మగిల్లిపోయినాయి. శ్రీకన్నా ఎక్కువగా ఆక్రందనంచేసి రోగిపైన అట్లానే పడిపోయినాడు కిశోర్..... మరుక్షణం లోనే ఆతని ప్రేమప్రాధృత్యానికి, జీవితంలోని యెడతెగని మంటకి శాశ్వతమైన అంతం... ..

రెండేళ్ళు గడిచాయి.

వోహమాటు కిశోర్ తనగదిలో బల్లముందు కూచుని తనతలని చేతులతో దూసుకు యేవో ఆగోచనలలో మునిగిపోయాడు. మెల్లగా కిశోర్ భార్య, గదిలోకి ప్రవేశించింది. తనభర్తని అట్లాంటిస్థితిలో చూచి ఆమెహృదయం తరుక్కుపోయింది. ఆతన్ని అట్లాంటిస్థితిలో చూడటం ఆమె కిది మొదటి సారికాదు. మెల్లగా ఆతన్ని సమీపించి తన వ్రేళ్ళని సాదరంగా అతని క్రావులోంచి పోనిచ్చి అతనితలని పైకి లేపనెత్తింది.

హృదయంలోని తత్తరపాటుని సూచిస్తో

న్న చేతుల్ని మరగట్టిగా పిండుకొంటో 'చెప్పూ! మీ హృదయంలో ఏంబాధో!'

.....

కిశోర్ కి తనబాధంతా భార్యతో చెప్పి య్యాలనిపించింది. కాని తనేమిబాధ అనుభవిస్తున్నాడని? ఏమీలేదే! మరి చెప్పివెయ్యడమేమిటి?

తలెత్తి తనదృక్పూల్ని భార్యపై నెమ్మదిగా ప్రసరించాడు.

అశ్రుపూరితనయనాలతో

'అబ్బా! మీలో యెవో గొప్ప పరివర్తనం జరిగింది. మీనడకలో, మీశరీరంలో, చివరకిమీచూపుల్లోకుండా అంతామార్చే.'

కిశోర్ ఆశూన్యదృక్పూలతోనే, ఆశూన్యహృదయంతోనే 'మార్పు! మార్పు! మార్పు!' అని మూడుసార్లు అస్పష్టంగా గొణిగి మేజా 'డ్రాయర్' లాగాడు. తడబడుతోన్న చేతులతో 'డ్రాయర్' నుంచి రెండుఫోటోలు పైకితీసాడు. దాంటో ఒహటి తనది, రెండోది రాజ్యం.

రెండింటిని కిశోర్ బాగా పరికించి 'అవును, మార్పు-గొప్పమార్పు. ఈ ఫోటోలో కూడా గొప్పమార్పు కలిగింది. అబ్బా! ఆమె కళ్ళల్లోని, ఆతేజస్సు, ఆకాంతి, ఆ తీవ్రత నాఫోటోలోకి యెల్లా వచ్చాయి ?

రెండు ఫోటోల్ని కిశోర్ మేజాపై గిరవాటువేసి ఆగదిలోనే బీరువా నానుకొని వున్న నిలుబుద్ధందగ్గరికి చప్పున పరుగెత్తి వెలిగి తన ప్రతిబింబాన్ని ఏకాగ్రంగా అవలోకించి మార్పు, మార్పుంటూ బిగ్గరగా కేకేసి పరధ్యాన్నంగా కూలబడ్డాడు—అట్లానే—ఆనిలుపుటద్దం పక్కనే—

—భాస్కర భట్ల కృష్ణారావు.